



מזשלתה של גולדה מאיר התחילה להתנדנד. אין זה עדיין הסוף. אבל זוהי התחלת הסוף. כפי שהתבטא במסדרונות הכנסת אחד מראשי מפלגת העבודה: "העסק התחיל להתפרק. זה יכול לקחת זמן, אבל זה לא יחזור לקדמותו". הבקיעים לא נתהוו עקב הימנעות גח"ל מהצבעה על אישור הודעת ראש הממשלה בכנסת, או בגלל הצרות שגורמת המפר"ל בעניין הגיור הרפורמי. אלה הם רק הסימפטומים של המחלה, שמקורה במפלגת-העברי דה עצמה.

במפלגה: עליית היונים

מה גרם לתזוזה? אין ספק כי פרישת הד"ר גולדמן היא שיצרה את הזעזוע הראשון, שהגיע לשיאו בעיקבות סכנת העימות עם הצבא הסובייטי בתעלה. כמו בציבור הרחב, כן גם במפלגת העברי דה עצמה התחילו האנשים הרציניים לפקפק בכושרן של גולדה מאיר וממשלתה. בעוד שעד לפני כמה שבועות היו הכל מוכנים ללכת אחרי גולדה ללא ספק כלשהו, התחילו עכשיו אנשים חשובים בתוככי המפר"ל לחזור בלחש או בקול רם על דברים שנאמרו עד כה רק על-ידי דוברים אופוזיציוניים קיצוניים.

שר מרכזי בממשלה אמר לירי-דיו: "גולדה היא אסון!"

אחרים אינם מנסחים את דעתם בצורה כה קיצונית, אולם התחילו להשמיע ספקות לגבי נקודות עיקריות של מדיניות הממשלה, ולגבי הרכבה.

בתוך מפלגת העבודה התמונה עתה כך: **הגורם האופוזיציוני ביותר נגד גולדה הוא ציבור הסטודנטים של המפלגה.**

תא הסטודנטים באוניברסיטה העברית ניסח כרוז השולל את קיום ממשלת הליכוד, את ההתנחלות בחברון, את אי-השימוש במ"ל, "נסיגה". צמרת המפלגה משתדלת לשכנע את הסטודנטים לוותר על פירסום הכרוז.

● **קמעט באותה קיצוניות מתייצבים נגד הקו אנשי המשמרת הצעירה, צעירי התנועות הקיבוציות, וגם צעירי הקיבוץ**



מאחורי הקלעים כבר התחיל תהליך פירוק הממשלה

מזה שלוש שנים ידוע כרמל כנץ קיצור-ני הוא היה השר הראשון בממשלת אשכול שהצביע במאי 1967 בעד התקפה ישראלית, כשכל שאר השרים התנגדו לכך עדיין. מאז נקט בקו קיצוני, ונחשב כמקורב לאנשי ארץ-ישראל השלמה במפלגתו.

ביום ג' האחרון הדהים כרמל את הכנסת כאשר תקף בחריפות בלתי-ירגילה את ממשלת-גולדה.

אמר כרמל: "אינני מסכים שנקטנו בכל היוזמות האפשריות בחיפוש השלום... אין ני יכול לומר שכל יוזמה שכלה להינקט — אמנם ננקטה".

לאחר מכן הזכיר את הכרות המלך חוסיין שהוא מוכן לפתוח בשיחות עם ישראל, בתנאי שירושלים תהיה אחד הנושאים בשיחות אלה. כרמל תבע להודיע לחוסיין שישראל מוכנה לדבר גם על עתיד ירושלים.

אך לשיא הגיע כרמל כאשר הזכיר את הכרות גמאל עבדאל-נאצר בעתון הגרמני די וולט.

אמר כרמל: "נאצר אמר שהוא תומך בחווה-שלום עם ישראל ברוח החלטת מועצת הביטחון מנובמבר 1967, וכי הוא יכיר בגבולות ישראל מלפני מלחמת ששת הימים ובזכותה לחופש-שייט במפרץ עקב היותה תמורת פינוי השטחים הכבושים ויישוב הבטיחה הפלסטינית על-ידי הקמת יישובים

פוח שטחים בעיקבות כיבוש. תוכן דבריה ונימתם הוכיחו בעליל כי אין היא חולמת כלל לוותר על סיפוח שטחים נרחבים. בעיניה הדורשים לחזור לגבול ה-4 ביוני — שעליו מתבססת החלטת מועצת הביטחון הם "תבוסנים".

מכאן שלא חל שינוי של ממש במדיניות גולדה, והיא נשארה נוקשה כפי שהיתה. איזכור החלטת מועצת-הביטחון בא רק כדי לצאת ידי חובה כלפי האמריקאים, ללא תוכן ממשי.

אולם גם זאת לא היתה גולדה עושה לזלא ידעה שהרוב הגדול במפלגתה רוצה בשינוי הקו הנוקשה, וכי המפלגה מעדיפה שלום סביר, כיוזמת האמריקאים, על פני עימות עם ברית-המועצות.

הקפיצה של כרמל

אם היה למישורו ספק בכך, הרי בא הוויכוח הכללי בכנסת והוכיח את הדבר בצורה חותכת.

הדיווח הלכני בעיתונות היומית לא גילה לציבור כי בשבוע שעבר אירעה בכנסת מהפכה בעירי-אנפין.

האיש שסימל מהפכה זו יותר מכל היה ח"כ משה כרמל, איש אחדות-העבודה, לש-... ..

היא מקבלת את החלטת מועצת-הביטחון מנובמבר 1967, כי אין היא מתנגדת לנסיגה. הדרישה הושמעה באוזני אבא אבן בעת ביקורו באמריקה.

כשנודע הדבר לצמרת המפלגה, נוצר לחץ חזק על גולדה להיענות מיד לדרישה זו.

כתוצאה מכך כללה גולדה בנאומה בכניסת פיסקה, שחזרה על הודעתו של השגריר יוסף תקוע מיום האחד במאי 1968. הודעה זו קיבלה את ההחלטה להלכה, אך בתנאי אים שהתפרשו בעולם כדחייתה למעשה. בשעה שאיזכרה הודעה זו, סייגה גולדה את קבלת ההחלטה עוד יותר. תחת להודיע שישראל מקבלת אותה ומוכנה לבצעה באמצעות יארינג, קבעה גולדה כי "פתחנו את הדרך לזימון הצדדים על-ידי השגריר יארינג, לשם דיון בכל נושא אשר אחד הצדדים רואה צורך להעלותו לדיון, לרבות הנושאים המוזכרים בהחלטת מועצת הביטחון".

פירוש הדבר, דחייה של ההחלטה למעשה — באיציטלה של קבלתה להלכה.

גם בעניין "הנסיגה" לא התקרמה גולדה. היא אמרה שכוחות צה"ל יחזרו לגבולות החדשים שייקבעו, אך נמנעה באופן בולט מלהשתמש במילה "נסיגה".

גולדה סירבה בפירוש לקבוע מהו הגבול שישראל רוצה בו, ולא קיבלה את הניסוח החלטה הנושעה שאינו לרבות את...

● **כמה מראשיהם הם אנשי ארץ-ישראל הוותיקה היא בשל יונים, כשאנשים יורה, לובה אליאב כבטאים את השי**

● **באחדות העבודה יש התפכחות ניכרת. אנשים, שהיו ידועים כנציגים, משתדלים עתה לשכנע את ידידיהם כי הם יונים.**

● **בחסידת רמ"י יש כמה לאומנים קיצוניים, כמו מרדכי סורקיס, אך מישקלם בחטיבה אינה עולה על מישקל היונים. מוסכם כי אלה וגם אלה ילכו אחרי משה דיין, בכל כיוון שיילך.**

אולטימטום אמריקאי

חלוקה זו של הכוחות במפלגת העברי דה — שהיא שונה מאד מזו המשתקפת מעל עמודי הצהרונים, פירושה שמדיניות גולדה מאיר איבדה למעשה את התמיכה במפלגתה.

גולדה עדיין שולטת בכוח אי-שיוותה. אולם יותר ויותר קשה לה לנהל את מדיניותה הנוקשה. על רקע זה מוסבר מה קרה השבוע בכנסת ואין נוצר הסדק בממשלה.

גולדה מאיר קיבלה מאמריקה דרישה אולטימטיבית להודיע ש-